

doamne, câtă forfotă era în Televiziunea Română când se pregăteau în studiouri înregistrări cu Ioana Radu. Toți se străduiau să realizeze lucrurile perfect, totul trebuia să impresioneze, să fie strălucitor așa cum ea a fost o viață... Priveam cu admirație la cei care aveau privilegiul să îi fie în preajmă, să lucreze direct cu ea, cu „Doamna Ioana, Doamna romanței

noastre“. Tudor Vornicu, regretatul mare realizator de emisiuni de televiziune, Florentina Satmari, o adevărată profesionistă, ei erau „motorul“ acestor operațiuni, al acestor echipe de elită. Bineînțeles, îmi doream să fiu și eu în preajmă lor, în preajma Doamei Ioana, dar, desigur, eram prea nou venită în televiziune, în munca redacțională, încă nu aveam dreptul

să ridic ochii spre asemenea oameni, sau așa mi se părea mie, însă am ajuns și eu pe Strada Timpului...

Spunem frumos... Doamna Ioana, Doamna românei noastre... pentru că așa am aflat-o, pentru că așa am păstrat-o în suflet. Oare o fi de ajuns? Iată o întrebare simplă la care am găsit, în cele din urmă, acum vreo câțiva ani, răspunsuri firești undeva în București,

pe Strada Timpului... Cu vorbă domoală și parcă mult mai blândă decât de obicei, Doamna Ioana mi-a povestit ce a însemnat timpul pentru o fetiță din Craiova, ce a însemnat dusul pe cărările timpului pentru micuța Jana. Ascultați-i povestea și încercați să însoțiți cântecul Ioanei Radu numai cu inima... Povestea, vorbele ei aduc spre noi o lume, privim cu ajutorul ei generații de interpreți și de creatori care

Eu sunt cântăreață de folclor,
să știți, eu sunt cântăreață de folclor...

IOANA RADU

au trecut de ani și ani
pe pământul acesta...

Ce să-ți povestesc
despre meseria asta a
mea?... În „foaie verde“
eram specialistă, asta a
fost meseria mea. Eu sunt
cântăreață de floclor, să
știți... Asta am învățat de
la tata acasă și asta mi-a
plăcut... „Piatra piatră“ ce
o fi? „De la moară pâ’n’
la gară“ ce o fi? „Măr
domnesc“ ce o fi?... Folclor,
asta mi-a plăcut, cu asta

am început. Eu am cântat
romanțe că mi-a plăcut și
nici nu cred că poate să
existe cineva căruia să nu îi
placă o romanță frumoasă.

Nu glumesc, meseria
mea e tare grea. Că material
avem, că, dacă mai trăiește
pământul ăsta mii de ani,
și tot răscolim în el... o
sapă ne trebuie în mână să
îl căutăm că e-n pământ
ascuns. Noi să știți că am
muncit foarte mult în
meseria asta, am cules, am
creat, dar l-am cules de prin

ioana radu

*Clujule, oraș cu dor,
Nu mă stâmpăr pân' ce mor
De dealu' de la Feleac
Și de Someșul meu drag.
La mijlocul primăverii
O-nflorit merii și perii,
Sălciile frunza-și pleacă
Mândra mea pe-acol' să treacă.
„Clujule, oraș cu dor”*

Ce mi-a plăcut cel mai mult în viață? Mi-a plăcut mult Lumina. Soarele. Mi-a plăcut Pădurea. Mi-a plăcut Cântecul. Și-mi place și acum. Și iubesc oamenii foarte mult. Oamenii care cântă. Oamenii care își exprimă stările sufletești prin Cântec.

ION CRISTOREANU

Ziua de 9 noiembrie a anului 1925 a fost una fericită pentru Maria și Teodor Cristoreanu din Tritenii de Jos, sat așezat în câmpia mănoasă a Transilvaniei. Atunci s-a născut feciorul lor, Ion Cristoreanu (Cristurean), cel care, peste ani, avea să ducă faima locului peste mări și țări, devenind unul dintre cei mai apreciați interpreți ai cântecului popular românesc.

Anii copilăriei i-a petrecut în satul natal, aici învățând primele slove, după care și-a continuat liceul la Turda. Alături de cele cinci surori își respectă și își ajută părinții la muncile câmpului sau ducând vitele la păscut.

Încă de-atunci a început să cânte, făcând să răsunе hotarele Triteniului de vibrațiile vocii puternice, dar în același timp foarte sensibile.

MARI INTERPREȚI de FOLCLOR

După terminarea studiilor, și-a îndeplinit stagiul militar la Timișoara, unde, vreme de doi ani, rămâne interpret al muzicii clasice în cadrul Operei Române.

Pleacă la București și, pe 15 decembrie 1949, este încadrat în Ministerul de Interne ca solist vocal la Ansamblul Ciocârlia, împreună cu care participă la foarte multe turnee, atât în țară cât și în străinătate. Unul dintre cele mai importante turnee, la care

a luat parte împreună cu marea interpretă Angela Moldovan, a fost prilejuit de Festivalul Mondial al Tineretului de la Moscova, unde a fost distins cu Medalia de Aur. În 1957 este premiat cu Ordinul Muncii clasa a III-a, iar în decembrie 1967 i se acordă Ordinul Militar clasa a III-a.

De-a lungul carierei interpretează și înregistrează – la Radio, la Televiziune și la Casa

de discuri Electrecord – zeci de doine și de jocuri din Câmpia Transilvaniei, dar și din Banat. A colaborat cu orchestre conduse de mari dirijori, cum ar fi Constantin Arvinte, George Vancu, Victor Predescu, Paraschiv Oprea, Gheorghe Zamfir, Ionel Budișteanu sau Nicu Stoenescu.

Specialiștii în folclor, dar și prieteni foarte buni – Maria Lătărețu, Angela Moldovan,

Constantin Arvinte – l-au considerat unul dintre cei mai mari doinitori ai țării, iar pentru colegi a rămas unul dintre cei mai buni parteneri de scenă, sensibil, profund, cu un caracter ieșit din comun.

A fost solicitat să colaboreze cu foarte multe orchestre din țară, printre care și cu orchestra de muzică populară a Filarmonicii de Stat din Cluj-Napoca, avându-i colegi, printre mulți alții, pe Maria Marcu,

ion cristoreanu

Eu cred că prima condiție a unui cântăreț, a unui adevărat cântăreț, este să aibă glas. Cartea de vizită a unui cântăreț este glasul. Pe urmă îi trebuie gust. Și, nu în ultimul rând, să aibă „ceva” intelect. Cultură. Pentru că asupra acestui mare și valoros tezaur, cântecul popular, s-au aplecat cu sfințenie Eminescu, Goga, Blaga. Și, bineînțeles, te distingi dacă ai ceva de spus. În câteva cuvinte să exprimi un gând, nu mult, ci puțin și foarte bine. Cât despre stil... acesta începe în momentul în care îți culegi cântecele (ceea ce nu e foarte ușor!) și nu se desăvârșește decât atunci când încetezi să imiți pe cineva și îți depășești în fiecare zi propria limită.

ION CRISTOREANU
dintr-un interviu realizat de Gheorghe Palcu